

Asia: VN/3386/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Lausuntopyynnön kysymykset

Kommentit nykytilaan

AKI-liitot ry katsoo, että Suomen työeläkejärjestelmä on toimiva, lähtökohtaisesti vakaalla pohjalla eikä sen eläkkeiden rahoituspohja ole suuressa määrin haasteellinen. Kansainvälisessä vertailussa Suomen työeläkejärjestelmä on maailman vakaimpia, kestävimpiä ja läpinäkyvimpiä. Huomiota kansainvälisessä vertailussa on kiinnitetty nimenomaan eläkkeiden riittävään tasoon.

Epäedullinen väestörakenne ja oletettua heikompi syntyvyyskehitys heikentävät kuitenkin järjestelmän rahoituksellista kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Nyt valmisteltu ehdotus vastaa tähän tarpeeseen.

Kommentit ehdotuksista ja niiden vaikutuksista

AKI-liitot ry näkee esityksen hyvänä puolena sen, että vanhuuseläkkeen rahastointia on tarkoitus lisätä, millä on tarkoitus vakauttaa työeläkemaksuja ja lieventää työssä käyvien sukupolvien maksurasitusta pitkällä aikavälillä. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetyt muutokset sijoitustoimintaan ja rahastoinnin vahvistamiseen keventävät pitkällä aikavälillä työeläkemaksun nousupainetta ja parantavat sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta.

Työeläkeindeksin laskentaan esitetään lisättäväksi sääntöpohjainen vakauttaja (indeksikorotusrajoitin), jossa työeläkeindeksin muutos kahden peräkkäisen vuoden tarkastelujaksossa ei saa olla enempää kuin palkkakertoimen muutos samana aikana. Huomionarvoista on, että indeksikorotusrajoitin vaikuttaa myös julkisen alan eläkkeiden tarkistuksiin, vaikka työmarkkinakeskusjärjestöjen eläkesopimuksen lähtökohtana on ollut yksityisen työeläkejärjestelmän rahoitusvakauden takaaminen. Tällä seikalla on myönteinen vaikutus myös julkisen alan eläkkeiden rahoitukseen, mitä olisi syytä täsmentää vaikutusarvioinneissa.

Kommentit säännöskohtaisiin perusteluihin

Yleisperusteluissa (s. 14) todetaan, että evankelis-luterilaisen kirkon eläkevaroja hoitaisi Kirkon Keskusrahasto. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan kirkon eläkevaroja hoitaa Kirkon eläkerahasto, kuten

esitysluonnoksessa myöhemmin (s. 68) on oikein kirjattu. AKI-liitot ry katsoo, että mainittu virhe on syytä oikaista.

Kommentit voimaantuloon

AKI-liitot ry katsoo, että uudistuksessa keskeistä on riittävän pitkä siirtymäaika, etenkin indeksikorotusrajoittimen osalta. Kannatamme sitä, että muutos tulee voimaan vasta vuodesta 2030 alkaen.

Kommentit lakiehdotuksista

AKI-liitot ry pitää olennaisena 99 §:ään esitettyä 4 momenttia, joka estää työeläkeindeksin laskemisen indeksikorotusrajoittimen soveltamisen seurauksena. Työeläkkeet ovat vanhuuden sosiaaliturvaa, minkä vuoksi niiden tason tulee määräytyä enimmälti suhteessa hintatason eikä palkkatason muutoksiin.

Muut kommentit ja yleiset huomiot

AKI-liitot ry kannattaa hallituksen esitysluonnosta, joka perustuu työmarkkinakeskusjärjestöjen 31.1.2025 mennessä tekemään sopimukseen. Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu kolmikantaisesti ja se vastaa AKI-liitot ry:n käsityksen mukaan eläkeneuvotteluissa sovittua.

Junni Jussi
AKI-liitot ry